

# מדינת ישראל

## בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1338971/12

### בבית הדין הרבני האזורי אשדוד

לפני כבוד הדיינים:

הרב נחום שמואל גורטלר, הרב אלימלך וסרמן, הרב יצחק לוי

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד ניר כלפה)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד שני בן דוד)

הנדון: חלוקת רכוש ע"פ חוק יחסי ממון כשלא היה קניין

### נימוקים לפסק דין

במסגרת הליך רכוש המתנהל בביה"ד ניתנה בתאריך 12.3.23 החלטה כדלהלן:

#### החלטה

"בפני ביה"ד בקשת האשה שביה"ד יפסוק בענין חלוקת הרכוש על פי חוק יחסי ממון. לאיש ולאשה יש זכויות אחד כלפי השני, לכל צד יש זכויות ממוניות על פי דין תורה, ועל פי החוק, והזכויות הללו לא חופפות. ביה"ד הרבני דן רק על פי דין תורה. במידה וצד חייב לתת לצד השני סכום כסף על פי החוק מעבר למגיע לאותו צד על פי דין תורה, אם הוא מסמיך את ביה"ד לחייב אותו על פי החוק, ואם הוא מקבל בקניין על כך ומתחייב כראוי על פי דין תורה, ביה"ד דן על פי החוק ומחייב את החייב את אשר הוא חייב על פי החוק. ואם אותו צד לא מסמיך את ביה"ד לפסוק על פי החוק ביה"ד נמנע לדון בתביעות כאלו. במקרה שבפנינו הבעל לא רוצה להסמיך את ביה"ד שידון ויחייב אותו על פי החוק, לכן ביה"ד הרבני לא ידון בתביעת האשה לחייב את הבעל מה שהיא זכאית לקבל ממנו על חוק יחסי ממון. ובזכותה על פי חוק לפנות לבית המשפט למשפחה שידון בתביעותיה.

נימוקים הלכתיים להחלטה זו נמצאים בתיק בהחלטה נפרדת.

ניתן ביום י"ט באדר התשפ"ג (12/03/2023).

הרב יצחק לוי

הרב אלימלך וסרמן

הרב נחום שמואל גורטלר

נפרט את נימוקי ההחלטה.

הרמ"א בחו"מ סימן שס"ט סעי' י"א פסק וז"ל:

"הנושא אשה במקום שדנין בדיני עובדי כוכבים, ומתה אשתו, לא יוכל אבי אשתו או שאר יורשיה לומר: כל הנושא אשה על דעת המנהג הוא נושא ונדרון הדבר בדיני עובדי כוכבים דאם מתה לא יורשה בעלה או כדומה לזה, וליכא בזה משום דינא דמלכותא."

# מדינת ישראל

## בתי הדין הרבניים

הנה דין זה מוסכם, ולא מצאנו בזה מחלוקת. וביאור דין זה דאע"פ שנשא אשה במקום שדין בדיני עובד כוכבים, לא אמרינן שעל דעת המנהג נשא והוי כאילו התחייב מפורש שהוא מתחייב ליורשי האשה את השווי של הדברים שירש מאשתו. וטעם דין זה שהיות והדבר הוא לרעת הבעל צריך קנין מפורש על כך, או אומד ברור שרצון הבעל שיורשי האשה יקבלו את ירושתה, ואומד דעת כזה לא קיים.

ועתה לענין העומד בפנינו, דיינים הצריכים לדון ולחלק רכוש של צדדים על פי חוק יחסי ממון וכדומה, האם הם יכולים לסמוך על כך שבני הזוג נישאו על דעת כך שחלוקת הרכוש תהיה על פי חוק יחסי ממון, והוי כאילו קיבלו בקנין והתחייב מפורש על כך.

במקרה של ירושת האשה דלעיל, הבעל לא צריך לוותר על ממון שלו, אלא צריך רק שתהיה לנו אומד דעת, שהוא מוכן לוותר על הממון שהוא עשוי לירש מאשתו, ועל זה כתבו הפוסקים שאין אומד דעת ברור על כך שנאמר דהוי כאילו קיבל בקנין והתחייב מפורש על כך, ק"ו בן בנו של ק"ו שאין אומד דעת שבעל או אשה הנישאים רוצים שהחלוקה ביניהם במקרה גירושין תהיה על פי חוק יחסי ממון.

נבהיר:

על פי החוק גם אם צד אחד מורד או בוגד בצד השני והם חייבים להתגרש, הצד הנפגע אינו רוצה שהצד הפוגע יקבל את מחצית הפנסיה שלו על כל המשתמע מכך. נדמה לנו אדם שחי עם אשתו עשרים שנה וחסך לפנסיה, ואחר זמן זה אשתו בוגדת בו או מורדת בו, היא נוטלת ממנו חצי הפנסיה, הבעל בגיל מבוגר צריך לשאת אשה שניה, והם יצטרכו להתפרנס בזקנותם מחצי פנסיה.

נדגיש שהדבר נכון גם בכיוון השני, שאם בעל בוגד או מורד באשתו ומחמת כן הם צריכים להתגרש, יש אומד דעת ברור שהאשה לא מסכימה שעל מקרה כזה הוא יטול ממנה חצי פנסיה שלה.

הואיל וברור שחלק מהחוק אינו מקובל על רוב או על חלק מהציבור, לכן לא ניתן לומר שעל דעת החוק נישאו, וכאילו קיבלו בקנין והתחייבו זה לזה שחלוקת הרכוש תהיה על פי חוק יחסי ממון, ודבר זה נכון גם אם הם יודעים שבדיעבד הערכאות יפסקו להם על פי החוק, וכפי שמפורש ברמ"א שהעתקתי לעיל.

הדברים היו ברורים גם עד עתה, ועתה התחדש דבר חדש. ביה"ד ברחובות בהרכב שישבתי דן במקרה שהתברר שאשה בגדה בבעלה באופן קבוע עם גבר אחד במשך עשר שנים, והיו לנו עדויות על כך, ופסקנו שהחל מהתאריך שברור שהאשה בגדה באופן קבוע, פסקה השותפות ביניהם, ולכן קבענו שתאריך הפירוד הוא התאריך שברור שהאשה בוגדת באופן קבוע בבעלה.

לאחרונה בא בג"ץ וסתר את פסה"ד שלנו, וקבע שבגידה באופן קבוע לא מהווה עילה שתפסק השותפות בין בני זוג לענין הזכויות המגיעות לאשה על פי חוק יחסי ממון. לאור בג"ץ זה ברור שבי"ד אינו יכול לדון ולחלק רכוש של צדדים אם הצדדים לא קיבלו בקנין והתחייבו כדין שחלוקת הרכוש ביניהם תהיה על פי חוק יחסי ממון.

הרב נחום שמואל גורטלר

# מדינת ישראל

## בתי הדין הרבניים

מצטרפים לנימוקים האמורים מעלה

הרב יצחק לוי

הרב אלימלך וסרמן

ניתן ביום י"ח באדר התשפ"ג (11/03/2023).

הרב יצחק לוי

הרב אלימלך וסרמן

הרב נחום שמואל גורטלר